

Міжбюджетні відносини

Міжбюджетні відносини в Україні є ключовим аспектом бюджетного процесу, важливим для реформування національної економіки, соціально-економічного розвитку регіонів і населених пунктів, а також формування муніципальних фінансів і бюджетів. Міжбюджетні відносини – це відносини між державою та органами місцевого самоврядування щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання власних та делегованих функцій. [1]

Розвиток міжбюджетних відносин значною мірою визначає ефективність співпраці між центральними та місцевими органами виконавчої влади, а також органами місцевого самоврядування у сфері регіональної політики та соціально-економічного розвитку муніципалітетів. Поступово формується тенденція переходу до нової моделі міжбюджетних відносин, яка ґрунтується на правових принципах і об'єктивних соціально-економічних нормативах. Затримка в запровадженні цієї моделі спричиняє загострення конфліктів між центральною та місцевою владою.

Як зазначає Чеберятко О.В. основу міжбюджетних відносин складають три ключові елементи: розподільні доходи, розподільні видатки, фінансова допомога. Тому в умовах бюджетного унітаризму виключно важливою проблемою, яку належить вирішувати на науковому та прикладному рівні, є розмежування доходів і видатків між рівнями бюджетної системи. [2, с.75-83]

Метою розподілу доходів є забезпечення початкових умов для збалансування бюджетів на кожному рівні, враховуючи податковий потенціал відповідної території. При цьому важливо зберегти соціальні стандарти, які гарантують громадянам їхні конституційні права.

Кількісні пропорції розподілу доходів між рівнями бюджетної системи визначаються розподілом функцій і завдань, які виконують відповідні органи виконавчої влади та місцевого самоврядування. При цьому кожен бюджет, від державного до сільського, повинен мати власну і закріплену дохідну базу. Найважливіші завдання, які вирішує центральний уряд, такі як макроекономічне регулювання, державне управління, національна оборона, міжнародне співробітництво тощо, потребують концентрації значної частки національного доходу в державному бюджеті. Правове регулювання міжбюджетних відносин здійснюється розділом 4 Бюджетного кодексу України.

Міжбюджетні відносини відображають взаємозв'язки між бюджетами різних рівнів. Основним принципом цих відносин є рівність Державного бюджету у взаєминах із місцевими бюджетами, а також рівність між самими місцевими бюджетами. Це передбачає встановлення єдиних нормативів відрахувань від загальнодержавних податків і зборів для всіх бюджетів, а також однаковий порядок їх сплати. Такі відносини мають базуватися на таких принципах: розподілу і закріплення видатків за відповідними рівнями бюджетної системи; розмежування та закріплення регульованих доходів

на постійній і тимчасовій основі; вирівнювання мінімальної бюджетної забезпеченості для виконання певних функцій; забезпечення рівномірних надходжень доходів та уникнення касових розривів; стимулювання до виконання планів надходжень у Державний та місцеві бюджети.

Отже, основна мета міжбюджетних відносин полягає у встановленні справедливого та неупередженого розподілу публічних фінансів, забезпеченні відповідності між повноваженнями на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами України за бюджетами, та бюджетними ресурсами, які повинні забезпечувати виконання цих повноважень.

Література

1. Далєвська. Т.А. Міжбюджетні відносини в Україні: проблеми та перспективи вирішення. Ефективна економіка № 6, 2014
2. Чеберятко О.В. Особливості міжбюджетних відносин в умовах децентралізації. ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2021; 217 (4): 75-83

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**